

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszko wskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Stanisława Kostki.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Wszerad



GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

| Dzien godzina | Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryżkiej | Stopnie ciepla podług Reaumura | Psycho- metr | Wiatr | Stau Atmosfery | Zjawiska napowietrzne i różne uwagi |
|------------------|---|---|-----------------|--------------------|----------------|---|
| 10 6 27" | 6' 073 | — 1° 6 | 1, 66 | pa Wschodni słaby | Pochmurno | w nocy Śnieg |
| 2 5, 224 | | + 0, 5 | 1, 91 | | " | Deszcz mały |
| 10 4, 993 | | 6, 0 | 2, 60 | PPu Wschodni słaby | " | |

Wiadomości zagraniczne.

P O L S K A.

Warszawa 8 Listopada.

Na posiedzeniu dnia 16 (28) Października, b. Rada Administracyjna ndzieliła:

a) Pp. Camusat i Malfa, wyłączny przywilej na całe Królestwo Polskie, do dnia 2 (14) Października 1846 r. trwać mający, na wprowadzenie do Królestwa i użycie wynalazku pp. Payen i Buron, w wyrabianiu proszku (*noir animalisé*), mającego własność oczyszczania natychmiast ciał, w stanie zgnilizny będących, i udzielania tymże ciałom, użytym na nawóz, działalności dziesięćkroć większej, aniżeli miały same przez się.

b) P. Leonardowi Sawickiemu, list przyznania wynalazku, z terminem pięcioletnim na całe Królestwo, na nowy mechanizm do bndowania powozów, zabezpieczający przy rozbiciu gin się koni.

R O S S Y A.

Petersburg 27 Października.

Piszą nam z Kijowa, z dnia 24 Września: kościół rzymsko-katolicki z woli błogiej pamięci monarchy Alexandra I., z ofiar obywateli wystawiony w Kijowie a staraniem i po większej

części kosztem zmarłego już tejże gubernii obywatela Sowieckiego ukończony, dnia 30 Lipca b. r. w dzień ś. Alexandra Newskiego (w rocznicę imienia J. C. W. Następcy tronu) uroczystie poświęcony został przez JW. JXiędza archydyakona Stągwillę przy licznej asystencyi duchowieństwa, w obecności wysokich władz miejscowych i zebranych licznie obywateli. — Piękne kazanie xiędza Izopolskiego, odpowiednie uroczystości obrzędu było żywym odgłosem uczuć zgromadzenia: wspomniał on, że spoczywający w Bogu, błogostawionej pamięci monarcha przyniesione przez obywateli dary na pomnik wielkiego zwycięstwa, które miało postać Europy przemienić, wołą swoją, w ducha chrześciańskiego bohatera, obrócić chciał na świątynią Bożą, nie zaś na pomnik chwały, która Bogu samemu należy. — Ta świątynia w stylu Jonickim, podług planu zmarłego już architekta Pillera wzniesiona, wymiarem swoim i piękną proporcją nieposlednie zajęła miejsce wśród starożytnych świątyń Kijowa. Wewnątrz piękny włoskiego pędzla obraz ukrzyżowanego Zbawiciela, (dar p. Daryusza Poniatowskiego) do celniejszych należy ozdób, których rozkład zasłósowany do proporcji gmachu, łącząc okazałość bez przepychu, prostotę z godnością, odpowiednią świątyni Pańskiej, charakterowi Zachoduiego kościoła. Piękny organ, niegdys Krzemienieckiego kościoła, zaanego brzmie-

nia odgłosem wtórzył uroczystym pieniom kapłanów i cichym modłom zgromadzonych chrześcian, którzy bez różnicy wyznania schylali korone czoła przed Zbawcą świata.

A U S T R Y A.

Wiedeń 20 Października.

W klasztorze XX. Cystersów w Lilienfeld odbyła się dnia 18 b. m. 50letnia jubileuszowa uroczystość obłóczyn Patryarchy i Arcybiskupa Władysława Pyrker w habit cysterski.

F R A N C Y A.

Paryz 3 Listopada.

Journal des Débats zawiera dziś obszerny artykuł na obronę związku celnego z Belgią, który się tak zaczyna: Nie zaprzeczoną jest rzeczą, że plan połączenia Francyi z Belgią pod względem handlowym żywego doznaje oporu ze strony niektórych gałęzi naszego przemysłu; lecz nie możemy w żaden przyznać sposób, aby unia z Belgią naszym finansom lub pracy narodowej szkodliwą być miała. Nie ma dokładniejszego w tej mierze porównania jak położenie Pruss i Saxonii w r. 1833; w Francyi i Belgii w obecnej chwili. Z obu stron ludy tego samego pochodzenia, ta sama mowa, wiara i obyczaje; dawniej jak teraz małym państwem, wyprzedziła swego potężnego sprzymierzeńca pod względem przemysłowym. W 1834 r. obawiali się niektórzy fabrykanci pruscy że unia handlowa z Saxonią przywiedzie ich do upadku. Jakież są więc skutki celnego związku po 10 letniem onegoż istnieniu? Czyż Prussy doznały uszczerbku w zawodzie przemysłowym? Wcale nie; ogromne polityczne korzyści, jakie z unii ciągnęły, utrzymały ich na równi z nadzwyczajnymi postępami przemysłowemi. W dalszym ciągu swego artykułu twierdzi *Journal des Débats* że jest fałszywem jakoby związek celny Prus odrzucił miał przystąpienie Belgii. »Prussy« mówi ten dziennik, «znają się zbyt dobrze na swoich politycznych i handlowych interessach, aby taką korzyść odrzucić miały. Ale Belgia nie oświadczyła się jeszcze za takim związkiem celnym, i dopiero to w tedy uczyni, jeżeli źle uwiadomiona opozycya, która rządowi francuzkiemu ręce wiąże, pozbawi ją wszelkiej nadziei połączenia się z Francją».

Usprowadzając postępowanie rządu co do jenerała Pajol *Journal des Débats* przytacza między innemi 68 lat życia jego, które według prawa uwalniają go od zaszczytnie i z korzyścią dla kraju pełnionych obowiązków dowódczy pierwszej dywizyi; tém bardziej że

posada ta wymaga wieku łączącego do dobrej woli i możność wykonania onejże.

Wczoraj u pana Fulchiron, zgromadzili się powtórnie przeciwnicy związku celnego z Belgią i oświadczyli, iż interes zaakończony uważają, jeżeli rząd od rozpoczętych układów odstąpi, co z pewnością przewidzieć można.

Gazette de Tribunaux donosi, że kara śmierci w Algierze, wykonywana zwykle jatanem, odąd uskuteczniąna będzie gilotyną.

Kaplica ś. Ludwika w Tunis wznosi się z pośród ruin Kartaginy i to na miejscu dawniej Byrussy. Dnia 16 Września odbyła się tam ważna uroczystość — nabożeństwo żałobne za xięcia Orleans. Nad wejściem do tego przybytku świętego powiewała przewiązana czarną krepą trójkolorowa chorągiew; osady parostatków *Lavoisier* i *Ramier* tworzyły straż honorową. Konsul jeneralny, rezydenci francuzcy z żonami i oficerowie z okrętów na kotwicach stojących udali się o godzinie 9 z rana w procesyi do kaplicy, gdzie kapłan miał stósowną do okoliczności mowę, a potem odprawił mszą żałobną. Po nabożeństwie zebrałi się wszyscy pod namiotem i tu odśpiewano jeszcze dwie pieśni na cześć zmarłego ułożone. Przez cały dzień dawano co pół godziny salwy z okrętu *Lavoisier*. Ten parostatek jak wiadomo, rozbił się w powrocie przy brzegach Korsyki, ale dwom z Tulonu wysłanym parostatom udało się ocalić go, bo szczęściem kawał kamienia utkwiał w dziurze i tym sposobem zatkawszy ją, nie dopuścił wody.

A N G L I A.

London 2 Listopada.

Towarzystwo przeciw prawom zbożowym odbyło w zeszły piątek wielkie zgromadzenie, na które panowie Ryszard Walker i dr. Bowring umyślnie zaproszeni byli. Obaj mieli długie mowy, w których postępowanie sir Roberta Peela ganiono. Dr. Bowring rzekł między innemi, iż lud nienawidzi pierwszego ministra i żałuje teraz że mu do steru rządu dopomógł; sir R. Peel bowiem jest gorszym jak lord John Russel który tylko zboża dotknął, gdy tamten i na bydło wysoka opłatę nałożył.

Morning Advertiser donosi, że sir R. Peel ma zamiar zaprojektować stałe cło zbożowe które ma być na 6 szylingów oznaczone, t. j. o dwa szylingi niższe od propozycyi Melbourne; ale prawdopodobnie zmiana taka za późno nastąpi, bo lud domaga się zupełnego i bezzwłocznego zniesienia wszelkich monopolów zbożowych.

W tym roku obrano znowu dwóch żydów szeryfami: Emanuela Lonsada Nad-szeryfem dla hrabstwa Devonshire, i A. Abrahama dla miasta i hrabstwa Southampton.

W poniedziałek wystawiono w Bristolu na sprzedaż okręt parowy *Great Western*, ale ponieważ ofiarowano zań tylko 40,000 funt. szt. (1,600,000 złp.), sprzedaż więc nie przyszła do skutku.

Słychać, że p. Elis ma polecenie zaproponować rządowi Brazylijskiemu, aby cło od towarów angielskich zniżył do 15 pct. od wartości, natomiast Anglia zniży cło od cukru brazylijskiego z 66 na 29 sz. (4 sz. więcej niż od zachodnio indyjskiego cukru.)

H I S Z P A N I A.

Madryt 27 Października.

Dowiadujemy się że rząd przesłał Infantowi Don Franciszkowi de Paula rozkaz do opuszczenia Saragossy i udania się, mijając Madryt, przez Walencję do Sevilli. Tym sposobem sądzono zapobiedz głośnym objawianiom się życzeń narodu hiszpańskiego, aby najstarszy syn zaślubił królową Izabellę II.; o ileśrodek ten skutecznym będzie, czas okaże.

Z jaką stałością rejent preteusye rządu francuzkiego odrzucać zwyki dowodzi tego znowu okoliczność w sprawie kupca Lefebvre z jenerałem Zurbano, którego zamiast stósownie do żądań Francyi złożyć z nrzędowania, Espartero pospieszył mianować jeneralnym inspektorem celnym czterech prowincyi Katalońskich z nieograniczoną władzą.

N I E M C Y.

Ratysbona 20 Października.

Przy założeniu kamienia węgielnego do nowj świątyni wyswobodzenia (Befreiungsballe), rzekł nasz monarcha co następuje: »Nie zapominajmy nigdy, co poprzedziło wojnę wyswobodzenia: że wojna ta stała się niezbędną i co nam zapewniło zwycięztwo. Nie zapominajmy nigdy tego; czcimy zawsze bohaterów tej wojny. Nieznizajmy się do zepsucia niezgody. Połączone Niemcy nie będą nigdy pokonane.«

Przy biesiadzie w Kelheim dnia 19 Paźdz., wznioł król następujące toasty: 1) Za wspólną ojczyznę niemiecką, nad którą żaden kraj nie ma pierwszeństwa, która zaczyna poznawać się na sobie, która nie da się ujarzmić cudzoziemcom. Niech żyją Niemcy! 2) Na cześć bohaterów wojny o wyswobodzenie. Pijmy zatem za zdrowie Xięcia Wilhelma Pruskiego i Xcia Ka-

rola Bawarskiego, mego brata. Ku czci obecnych i nieobecnych. 3) Nietylko za zdrowie bohaterów, ale i za zdrowie niewiast, które się odznaczały w czasach powstania; przede-wszystkiemi, za zdrowie niemieckiej Xiężny, Xżny Wilhelmojej.

W Ł O C H Y.

Synowica Cesarza Napoleona, Xiężniczka Gabryelli, (córka Lucyana) poszła tu za doktora, Niemca, homeopata Wahl, z Lipska.

T U R C Y A.

Konstantynopol 19 Października.

Xiążę Alexander Gbika, Gospodar Wołoszczyzny został przez Sultana złożony z urzędowania. Wczoraj odjechał z tąd do Bucharestu komisarz porty z hatyszeryfem, w celu zwolania nadzwyczajnego sejmu dla obrania nowego naczelnika rządu.

Emin Efendi podobnież wyjechał już z Baramem czyli dyplomem do Serbii dla Alexandra Georgiewicza, którego będzie instalować.

Według wiadomości z Beirutu nadeszłych miały zajęć między mocarstwami wielkie nieporozumienia w sprawie wschodu, Turcyja spodziewa się ztąd odnieść korzyści działając według własnej woli.«

M E X Y K.

»*Pszczółka Nowo-Orleańska*« donosi o wtargnięciu Meksykan do Texas: »Parostatek »*Merchants*« przybył tu z wiadomościami z Texas daty 24 Września, z których się dowiadujemy że 1300 wojska Meksykańskiego pod dowództwem jenerała Wall wpadło do miasta San Antonio, zajęło je i wzięło około 50 białych w niewolę. Prezes Houston wydał potem proklamacyą do ludu wzywając go do boju przeciw najezdcom. Wiadomości te które jak się zdaje, niepotrzebują potwierdzenia, przekonują o istotnym zamiarze Santanny odzyskania na powrót oderwanego kraju Teksykańskiego, którego był polityczny jako rzecz pospolitą niektóre państwa już uznały i zapewne na los jego obojętnem nie będą patrzyć okiem.

S E R B I A.

Belgrad 16 Października.

Gazeta Belgradzka wylicza dziś w długim artykule wszystkie okrucieństwa, jakie złożonemu Xięciu Michałowi zarzucają.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 10 do dnia 11 Listopada.

Robba Andrzej, Maizel Józef, Czarnowski Łuk.,
Piotrowska Anastazy ob., Borkowska Józefa ob., Do-
biecki Eustazy ob., Tarło Adam hr., Kochanowski
Salczy ob., Eminowicz Adam ob., z Polski; — Hiz
Józef, Mysłakowski Iguacy, Orłowski Seweryn ob.,

Wróblewski Wojciech, Milzecka Elżbieta ob., Dąbala
ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa

Lidwill Michał, Sobierajski Kazimierz ob., Kli-
ska Marya ob., Bieczyńska Wiktorya ob., Kałusi
Bolesław ob., do Polski; — Ertel Juliusz, Wacławek
Karolina, Feist Filip, Dubois Henryk, Stark Juliusz
do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 5590.

WYDZIAŁ DOCHODÓW PUBLICZNYCH I SKARBU
W SENACIE RZĄDZĄCYM.

*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i jego Okregu.*

Podaje do wiadomości, iż w dniu 14 Listo-
pada r. b. odbywać się będzie w biurze Wydzia-
łu Dochodów Publicznych i Skarbu licytacya *in
plus* przez opieczętowane czyli sekreine dekla-
racye dzierżawy dochodu lądowego od budowa-
nia galarów na brzegach Wisły i gruntach do
ekonomii Czernichowskiej należących, a to na
zasadzie warunków przez Senat Rządzący pod
dniem 14 b. m. do Nru. 5427 zatwierdzonych,
z których głównejsze są następujące. a) iż
dzierżawa ta trwać będzie od 1 Stycznia 1843
do końca Grudnia 1845 roku. b) cena do li-
cytacyi *in plus* ustanowioną została w kwocie
Złp. 750 iaka dotąd tylnem rocznego czynszu
była opłaconą. c) *vadum* odpowiadać powin-
no 1/10 części tej kwoty, to jest: złp. 75 a
d) kancya półrocznemu czynszowi, iaki z licy-
tacyi wyniknie. e) opłata lądowego nie iuz po
gr. 7½ od dukata iak dotąd, lecz od wybud-
wanego naczynia to jest: od galara na grun-
ci Skarbowym wystawionego złp. 5, od krypy złp.

4, a od pułkrypki złp. 2 będzie pobierana a po-
łowa zaś tey opłaty od naczyni na gruncie Wło-
ściańskim wystawionych. f) iż od tey dzierża-
wy wyłączają się starozakonni niencywilizowani.
g) deklaracye powyższe mają być składane w
dniu 14 Listopada r. b. pomiędzy godziną 10
do 12 z rana na ręce Senatora w Wydziale
Dochodów Publicznych przydującego w formie
dziennikiem Rządowym jednocześnie obwiesz-
czonój. h) Inne warunki tej dzierżawy mogą
być każdego czasu pretendantom do odczyta-
ni i udzieleni.

Kraków d. 24 Października 1842 r.

A. WĘŻYK.

(3r.)

Nowakowski Sekretarz.

TRYBUNAŁ.

*Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego
Miasta Krakowa i Jego Okregu.*

Głoszoną pod dniem 3 Lutego r. b. npa-
dłość bandlu pod firmą Józefa Grünbaum i sy-
na niniejszym odwołuje.

Kraków dnia 31 Sierpnia 1842 r.

Osądzono w 1. Instancyi,
Sędzia Przydujący.

(podp.) MIĘTUSZEWSKI.

Syktowski Pisarz Tryb.

Doniesienie prywatne.

Podpisana wdowa po ś. p. Michale Łukie-
wiczu, ma zaszczyt donieść interessowanym
osobom, iż jak przed tem, tak i nadal pod fir-
mą swego męża *Warsztat Krawiecki* ntrzy-
mywać będzie; przytém poleca się względem
szanownej publiczności, na które zasługiwać naj-
usilniejszym będzie jej staraniem.

Emilia Łukiewicz, ulica Grodzka Nr 234.

Przybyłe towarzystwo jezdców konnych z
Petersburga, które miało zaszczyt w Cesarskim
Teatrze przedstawiać z wielkiem zadowoleniem
pod dyrekeją P. Robby wszelkiego rodzaju szt-
ki równowagi i zręczności konnej jazdy, będzie
miało honor dać pierwszą reprezentacyą w po-
niedziałek d. 14 Listopada w ujeżdżalni P. Kno-
tza; o czém afisze obszerniej doniosą.